

Kolozsvári Hírlap

FÜGGETLEN NAPILAP.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**

Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.**

Iskola zárás után.

Kolozsvár, július 4.

(d.) Junius végén számoltak be az iskolák az év eredményéről.

Most tűnik ki, mit tettek a közművelődés hasznára s mit mulasztottak el.

Éppen ezért legalkalmasabb ez az időpont, hogy hozzászóljunk ahhoz, hogy az iskolák megfelelnek-e ama követelményeknek, melyeket azoktól jogunk van elvárni.

Hozzáértők kifogásolják azt a roppant tárgyhalmazt, amelylyel ugy az elemi, mint a középiskolai tanulóknak meg kell birkóznunk.

A tudnivalók nagy tömegétől megcsömörlik a tanuló, úgy hogy kedvetlenül megy felsőbb iskolába.

A középiskolába járó tanulók nagy százaléka már az alsóbb osztályokban kimerül és letörik, míg a főiskolába feljutók az ottani nagy szabadsággal — a tanulás rovására — tulságosan visszaélnek.

A tanítási rendszer roppant egyoldalú, mert csak az értelem képzését s az ismeretek gyarapítását célozza, míg a szív és jellem képzését egészen elhanyagolja.

Épp ezért a mai közép- és főiskoláról kikerült ifju oly felszínes tudást árul el, hogy egy cseppet sem lehet csodálkozni azon, ha elemi dolgokban is minden lépésnél megbotlik s a tudás és ismereteinek gyarapítása iránt nem érdeklődik.

Nagy baj az, hogy mindenik tanár — tárgya iránti tulságos elfogultságból — szakembert kíván nevelni tanítványaiból s így tulságosan erőltetik meg azokat.

Természetesen a tanítványok az anyag megemésztésére gyengék lévén, összeroskadnak a teher alatt.

Mire aztán az iskolából kikerülnek, mindenhez konyitanak valamit, de alapos tudásuk egy tárgyból sincsen.

Egyik tárgyra tulságos sok időt fordítanak, ami mivel sincs indokolva.

Vegyük pl. a latin nyelvet; ezt a gymnasiumokban 8 éven át heti 6 órával tanítják, de azért nem akad egy tanuló sem, aki bár szabatosan fordítani is tudna, nem hogy latinul megtanuljon.

A görög nyelvet már csak 4 éven át tanulják heti 3 órával, mégis megtanulnak annyit, mint a latinnyelvből.

Mire való tehát a latinnyelvre négy felesleges esztendő pazarolni?

Aztán a német nyelv! No, nem hisszük, hogy valaki látott volna olyan magyar fiut, aki 8 esztendő alatt nemhogy beszélni, de még érteni is megtanult volna németül!

Valóságos szégyen az, hogy a mai — érettségizett — fiatal-ság nemcsak hogy tisztességesen fogalmazni, de még helyesen írni sem tud.

Bizony nem ártana, ha a sok idegen nyelv órából a magyar nyelv tanulására több időt szakítanának.

Aztán több időt kellene fordítani a szív és jellem képzésre is, mert a mai módszernek nincsen elegendő erjee.

Az ifjuság a leghajlékonyabb s azt a kort tölti be, mikor testelke fejlődése folyamatban van, s idealizmusa virágzik.

Épp ezt a kort kell felhasználni jellemének irányítására és nemesítésére, hogy ne közönyös, elfásult, hanem egészséges, ép gondolkodásu s munkás ifjakat neveljünk a hazának; mert ezen fog nyugodni később annak irányítása és sorsa.

Az aratás előtt.

Kolozsvár, július 4.

Két esztendőn át meglehetősen jólét támadt az aratás nyomán, hogy a korábbi évek sanya-

ruságát módunkban volt kiheverni.

Az elmúlt két esztendő alatt a magyar gazda gyarapodott vagyionban s törleszthetett terheiből.

A gazdaság jól jövedelmezett s gabonáért, marháért, tej, vaj és gyümölcsért jóval több pénzt látott a gazda, mint előbb.

A magyar gazda sorsát az aratás dönti el, s habár kívánatos, hogy nemzeti gazdálkodásunkban az ipar nagyobb teret foglaljon el, addig, míg ez el nem következik, a föld lesz a mi gondviselőnk.

Az aratás munkája gyümölcsét az időjárás teszi kockázatosá.

És sajnos ez a kockajáték, az idén nagyon is ellenünk fordult.

A junius elei esőzések javítottak ugyan valamelyest a gabonák állapotján, de azért mégis tiz millió métermázsával kevesebbet fog a cséplőgép kivenni, mint a múlt évben.

Nagyobb baj ennél sok vidéken az, hogy takarmány alig volt. Megjavult ugyan egy kissé a takarmánynak való sok helyütt, de ez nem képes a rétek és legelők kopárságát pótolni.

Ennek majd az a káros következménye lesz, hogy takarmány hiányában a marhaállományt kell potom áron elvesztesgetni, a mi azonban nem vonja maga után a husarak leszállítását, mert az általános szükség nagy drágaságot fog előidézni minden téren.

Be kell ugyan vallanunk, hogy inségre nincs kilátás, de alig lesz

TÁRGZA.

Az elpusztult bárány.

Gabos Balázs Sándornak elcsendesült portáját valaki egy kora reggelen megveregette. »Kéjék csak fel — szürödött át a levegőn egy fátyolozott hang — kéjék csak fel Sándor bá!«

Nem is kellett soká rázza a nyikorgós kaput, mert a ház gazdája már ébren volt és az aszszonynyal a napi dolgokat hányta vetette meg, mikor a költögetés bekezdett hallatszani,

— Asszony — szólalt meg Gabos Balázs Sándor — ember van a kapun, vajjon mit akarhat kora hajnalodáson?! S azzal meg se várta a feleletet, hanem magára szedte ruháját, felrúnczította nagy, magas száru csizmáját és kiment a jövevényhez:

A hogy felnyitotta a kis kaput Tuluj Pista András a falu alszegének bácsia kívánt jó reggelt, ki hosszú pásztorbotjára tá-

maszkodva az Adjon Isten után elkezdte mondani jövetelének okát: »Hát azét jövék Sándor bá, hogy megmondjam kendnek is czudar idő jár a juhokra, dolgozik a métely! Igen ugy-e, rossz helyt van a kasár, a könynyen kapják az állatok a kászon vize völgyét és ott magukban szedik a pusztulást!«

— Bizony a pusztulást, mert mindennap elásunk egyet, vagy kettőt...

— Az enyémekeket kiméli a nyavalya s talán meg is maradnak, ha az Isten adja.

— Éppen ebben az ügyben jöttem, mert bizony kendet is érte az ostor vége.

— Tán csak nem?

— De bizony igen; Sándor bá az egyik bárányból kifogyott!!

— Jézus Mária te Pista. Te Pista talán nem a fekete döglött meg, a melyiket az aratásra szántam?

— Jó testben volt, meghusosodott volna, de bizony a fehérre

szorult, mert éppen a feketéből fogyott ki.

Gabos Balázs Sándor nagyot nézett erre megvakarta kopaszodó fejét és kezével a földre legyintve mondta:

— Ugy-e ni, aztán az ember fáradjon, meg küzdjön! A multkor kifogytam két szép malaczomból, most megdöglik a juhom, hónap már a teheneim következnek.

A ravaszul néző Tuluj Pista András vigasztalni akarta, de bizony Balázs Sándor csak mondta, mondta szerenesetlen sorsát, mig nem az asszony utánna szólott...

A bácsis erre kalapot emelve felindult az uton, mig Gabos Balázs Sándor bement, T. P. J. is erre kalapot emelt és felindult az uton, mig Gabos Balázs Sándor mély szomorodottsággal az egyszerű háza szobácskájába viszsament.

— Mit akart az az ember — kezdett peregni az asszony nyelve — talán visszamondotta

megint a sajtnkat, a mit már régen meg kellett volna kapnunk?! Bezzeg a bérért legelőször jön hozzánk, de sajtot legutoljára ad. Elhossa ám onnan azokat a juhokat, ha nem akarja hallani a szájamat!!

— Már elhozhatod — mondotta szomoruan az öreg Gabos — nem mész sokra vele! Tán nem vesztek el, vagy mi?!

— Nem án, hanem a legjobb közölök elpusztult:

— Nő, nem mondtam én kendnek, hogy ott ne hagyja, hiszen azok ölte ölik meg. Nem mondtam én kendnek, hogy adja Esztergályos Jánosnak, a ki a más jószágát meg tudja becsülni! Itt van ni, most már viheti a hova akarja, legjobb lesz, hogy ha már a hegyeken magukra hagyja.

Még tovább perelt volna Balázs Sándorné asszony, Balázs Sándor pedig tovább morzsolta volna fogai között: »De hiszen így kiveszem, úgy, kiveszem be-

jobb aratásunk az inségesnél s bizony, ha a megszorult gazdák tömegesen lesznek kénytelenek terményeiket a piacra vetni, sok helyen könnyektől keserű kenyeret fognak nyelni az emberek.

Hát bizony elszorulhat szívünk egy kissé a szomorú kilátásokra, de azért nem kell elbusulni végképen.

Tartsuk eszünkben azt a régi jó magyar közmondást:

»Lesz még szülő és lágy kenyér!!...«
(—i.)

Egy magyar borzalmas kivégzése Amerikában.

Schiller Mihály magyar korcsmárost — mint már annak idején jeleztük — Ohio államban halálra ítélték és a villamos széken való kivégzést június 17-ére tűzték ki.

A kivégzés, amerikai levelezőnk értesítése szerint, ezen a napon tényleg megtörtént Columbus város törvényszéki fogházában és pedig borzalmas módon. A halálra ítélt magyart éjfél után vezették a villamos kamarába s ültették a székbe. A delinquensen az előírás szerint csak egy szürke posztó katonakabát és nadrág volt. A nadrág jobb alsó szára szét van vágva, mert oda illeszti az egyik vezeték, míg a másikat a fejre teszik. A székben egy pillanat alatt elhelyezték a szerencsétlen embert és az állami elektrotechnikus 1750 Voltaerejű áramot engedett a testen keresztül 53 másodpercig.

Erre látszólag már beállott a halál, de az orvosok rendeletére még egyszer ugyanilyen erős, de csak 40 másodpercig tartó áramot bocsátottak a deliquensre.

Ezután az orvosok konstatálták a halált és levették Schiller testét a székbe. Az egyik orvos akkor a már kinyújtózott testet újra megvizsgálta s életjeleket fedezett fel, mire követelte, hogy az előbb már holtak talált embert újra feltegyék a villamos székbe. Ez meg is történt és harmadszor 1800 Voltaerejű áramot bocsátottak a testen keresztül

egy percig. Végre tényleg bekövetkezett a halál.

A borzasztó véget ért Schiller Mihály a múlt év júniusában ölte meg a feleségét, a ki elvált tőle és haza akart menni Magyarországra. Schillert az amerikai magyarok igyekvő, rendes embernek ismerték s ezért minden követ megmozdítottak, hogy a vad szenvedélytől elvakítva feleséggyilkossá lett embert a kivégzéstől megmentsék. De hiába. Schiller a hátramaradt gyermekei ki nevezett két gyámját arra kérte halála előtt, hogy temessék őt el rendesen s a két gyám erre engedélyt is kért az illetékes bírótól. A bíró határozata az volt hogy a gyámok eltemethetik tetszésük szerint a kivégzett Schillert a hagyatékából, de ezen költségért felelősek lesznek az árvaakkal szemben s kérdés, hogy az árva, ha felnőnek, helybenhagyják-e ezt a kiadást. A gyámok erre lemondtak Schiller eltemetéséről és így a fegyenczek sorában kapott nyugvóhelyet az idegenben kivégzett magyar.

Tragédiák a hirdetések közt.

Az amerikai ember tudvalevőleg mindent hirdet Birtok eladás és vétel, cselédkeresés és helyszerzés, lakás kiadás stb., mind a lapok hirdetési rovatai által történik. A halálozásokat is hirdetik és pedig részint csak úgy, hogy a lapok »meghaltak« rovatában közzététeik a halott nevét, részint pedig, hogy a nálunk szokásos halotti jelentéseket tétetik közzé. Ez az utóbbi New-Yorkban nagyon általános szokás s a lapok hirdetési oldalain — a melyek mindig rovatokra vannak osztva — az »adás-vétel«, a »férfi munkás kerestetik«, »vasuti hirdetések«, »európai hajóvonalok«, stb. mellett mindennap megleljük a »halotti jelentések« rovatát is, amely ez óriási lakossághoz képest természetesen mindig elég nagy.

A június 15-én történt borzasztó hajókatasztrófa után a lapok két-három oldala csupa ha-

lott jelentésből állott. A rövid jelentések egy-egy család tragédiáját jelentették.

Ime egy rövid, de megható elentés: »Barátainak tudtára adom, hogy elvesztettem a családomat Nóm Lizzie Kupf és gyermekeim Emil, Francis, Theodore és Ella váratlanul meghaltak. Az öt drága halottat s velük mindenemet vasárnap reggel 9 órakor temetem«. Egy másik jelentésből látjuk, hogy egy 65 éves asszony és 3 kis gyerek halt meg a családban. A nagymama, a ki kirándulásra vitte az unokáit. Az áldozatok legnagyobb része német volt s ez meglátszik sok gyászjelentésen azáltal is, hogy a német még a gyászában sem feleli el — egyleteit. Minden német több páholynak és egyletnek a tagja és a gyászjelentéseken némelyik megszőmörödött családító a szereteteinek temetésére egyenkint felsorolva meghívja az egyleteket, amelyeknek ő tagja.

Egy Motzer nevű német, a kinek a felesége veszett el, a gyászjelentés végén 19 egyletet hív meg a temetésre. Az amerikai egyébként nemcsak a halált jelenti be a lapok halotti rovatában, hanem igen sokan a szeretteik halála évfordulóján is ugyan-ezen helyen emlékeznek meg haittaikról. A halotti jelentések rovatában gyakran olvashatni efféle: »Ma, június 19-én, van egy éve, hogy szeretett anyám meghalt. Emlékezzünk reá!« Ezek a megemlékezések gyakran verses formában történnek s némelyik özvegy 40-50 soros, sokszor igen rossz, de talán annál közvetlenebb és meghatóbb verset szentel és ajánl fel az ura emlékének a halotti rovatban.

A ki egy tehéncsordát akart ellopni.

Kachlesz Imre állásnélküli borbélylegényből az éhség és nyomorúság valóságos virtuosus betyárt teremtett és a lehető legvakmerőbb kalandra vállalkozott. Kachlesz, a ki napokon át csavargott Pécsen,

a napokban bucsut mondott a városnak.

Ahogy a meszesi-pusztá legelőhöz, ért furcsa gondolata támadt.

A legelőn egy tehéncsorda legelészett és mert a csordás aludt, Kachlesz elhatározta, hogy a csordát elhajtja Pécsre és ott majd eladja.

A szundikáló csordás mellől el is vette a karikást és elkezdte a csordát Pécs felé terelni.

A karikás egymásutáni csatogatására felriadt a csordás és Kachlesz után vetette magát, de a hős Figaro nem riadt meg, kikapott zsebéből egy borotvát és ollót és es megöléssel fenyegette a csordást, ha a közelébe mer jönni.

A csordás, fiatal gyerek létére, megijedt és a falu felé kezdett futni, hogy segítséget hívjon.

Ennek a jelenetnek az egyik közeli szőlőből szemtanuja volt Tencz Ádám pécsi vinczellér, a ki egy kis fuffanggal ügyesen megkörnyékezte a betyárvirtusú borbélylegényt. Tencz megkérdezte tőle, hogy mi birta rá erre a vakmerő rablásra, mire Kachlesz bevallotta, hogy az éhség.

Tencz erre meghívta Kachleszt a szőlőbe, hogy ő majd ad neki enni. Kachlesz ráállott és alig ült le a terített asztalhoz, egyszerre csak fegyverrel állott eléje Tencz Ádám és felszólította, hogy most keljen fel és menjen előtte a rendőrségre.

A hős Figaróban meghült a hirtelen támadt betyárvirtus és mit volt mit tennie, szót kellett fogadnia.

Utközben azonban Kachlesz megugrott fegyveres kísérelője elől, de mert ekkorra már többen oda-sereglettek Tencz mögé, üldözőbe vették a menekülő legényt, kit csakhamar sikerült is nekik elfogni.

Kachlesz Imrét, a hős Figarót, a rendőrség letartóztatta és ki-

lőle, ha a falubírója meg nem érkezik és jelenlétével csendesülést nem parancsol!

— Adjon Isten Balázs Sándor. Hozta Isten bíró ur!

— Hát ki kellene száljunk a mézáros helyére, tehát becsüsi mivoltát el ne felejtse.

— Az ám, ki is mene a fejemből, hogy ma peres ügyünk bajunk lesz.

— Hanem azért rajtam nem mulik, most is készen állok a menésre.

— Éppen jó, utba vesszük a jegyzőt, meg a másik becsüst, aztán neki vágunk Kosztorangos utjának.

— Ugy légyen a hogy kend mondja,

Azzal egészen rendbeszedve magát, elmentek a mézárosához.

A jegyző és a másik becsus már ott is várták midőn beállítottak.

— Hát hol van a mézáros, mert ez — kezdette Gabos Balázs Sándor — nyert pere van.

Isten ücsse nyert pere van. A mézárszékbe dolgozik még! felelte az egyik becsüs.

Alig hogy ki mondotta, már az öreg Gabos sarkon fordult és bement hozzá . . .

És kit látott ott? A szemének nem is akart hinni, mert T. P. J. éppen a fekete bárányak a bőrét kínálhatta!

Meglepetésében még a jöreggel kivánást is elfelejtette, hanem rászólt a bácsra:

— Hol vette ked azt a bőrt?

— Hisz az az én bárányomról van lehuzza.

— Az nincs Sándorbá.

— Az onnan van T. P. J.

— Nem jól látja Sándorbá.

— Nem vagyok vak T. P. J. Tám csak ismerem a legkedvesebb jószágomat . . .

— Hátha ismeri nem tehetek rólla!

— Kend megölte azt a bárányt!

— Én nem aztán!

— De megölte és megette.

— Ne bőszyjön Gabos Balázs Sándorbá, mert ha az ő bőre is, csak lenyuztam rólla, de a husát elástam.

Ezen utolsó szavakra már a bíró is a mézárszékbe került.

— Ugy ám — kezdte a bíró — nem tudja, hogy minde-nestől el kell ásni! Ezért kendre huzom a vizeslepedőt.

Mig így beszéltek tovább, beállított a pásztorinas. Kezébe valami zsákfélébe terhet cipelt és éppen T. P. J. tartott.

Ahogy ez meglátta az inast, egész arcát befutotta a vér és szemének merev tekintetével valamit mondani akart neki, de ebben Gabos Balázs Sándor megakadályozta.

— Éppen jó hogy jösz, mert te is ettél a husból . . . Egy esztenán vagy T. P. J. bátyáddal, együtt öltétek meg a bárányt.

— Én nem Sándorbá, egy cseppet sem ettem belőle!

— Nem-e, kezdte a bíró, akkor hol van!! Előadod, vagy a falu házára vitetlek.

Az inas megszeppent ezen kijelentésre és kifordította a zsák tartalmát, melyből egy fél cimer bárány esett ki.

— Az egyik fele itt van bíró ur, a másik az esztenán maradt. A T. P. J. bács öreg anyja nem volt otthun, aztán visszahoztam, hadd használja el ezt is!

Gabos Balázs Sándor szinte kipukkadt a nagy méregetől és már neki akart menni a hűtlen juhásznak, mikor egy öreg anyókaa csoszogott be a mézárszékbe.

— Fiam, fiam, szólott a bács-hoz, hát nem küldesz nekünk semmit, tudod hogy szegény özvegy nénéd négy árva gyermekével együtt a nyakamon van, ő pedig nagy betegen fekszik, gondoskodj fiam valamiről, hanem, éhen halunk!

A nagy, erőteljes, robusztus ember mikor anyjától ezeket hallotta és látta, hogy mindamelllett még tolvajlason is megcsipték, megtörtén állott a bíró elé és szemében egy könyccsepp jelenvén meg, így szólt: »Bíró ur, fogas-

hallgatása után átkísértette a kir ügyészség fogházába.

A felöltő.

Egy jobbféle kávéházban, történt Künn hús tavaszi esőtől ázott az aszfalt. Ilyenkor a kávéházak mind tele vannak nálunk Arany szemüveges ur lép be a kávéházba és helyet foglal az ablak mellett levő asztalnál.

— Pincér, egy pohár sherryt!
— Igenis, uram.

Pár perc múlva a sherry az asztalon van. Az arany szemüveges ur iszik, fizet, rágyujt, aztán a zsebéből ujságot vesz elő és olvas.

Szemben vele a kávéház másik oldalán másik asztalnál tekintélyes külsejű ur ül és elmélázva néz a világba füstkarikáin át. A tekintélyes külsejű ur oda inti a pincért.

— Nézze csak, barátom, figyelmébe ajánlom a kabátomat és — azt az urat ott.

— Hogyan, kérem?

— Art mondom, vigyázzon arra az urra azzal az arany szemüveggel... ismerem; valami kabátotlójaj az. Értette?

— Oh, hogyne, hogyne!

— Az én kabátom az, amelyik ott az ajtónál lóg; az a barna, selyem bélésű...

A pincér a gyanus vendéget háromszor is megnézi, jól megjegyzi az arcát— aztán figyelmezteti a másik pincért, aki viszont a harmadik pincérnek szól, az meg a kávésnak. A suttogásnak visszhangja támad a vendégek közt is s néhány percel később az egész kávéház az arany szemüveges kabátotlójajra szegzi a tekintetét.

Fél óra telik el. A gyanus vendég végigolvasta az ujságját, összehajtja azt, zsebre teszi; aztán feláll és a pincért szólítja.

— Barátom, segítse csak fel a kabátomat...

A pincér, ravasz hunyorgatással:

— Nagyon szívesen, melyik az?

— Ez itt az ajtónál; ez a barna selyembélésű...

Az összes vendégek feszült kíváncsisággal várják, mi lesz most? A többi pincér is a gyanus vendég köré közeledik.

A pincér leveszi a fogasról a barna kabátot és rásegíti a vendégre.

son el engem, de azt a husdarábot adják oda édes anyáméknak, hiszen miattuk mentem kísértetbe, bocsássa meg az Isten nekem!!

Nem szólott erre senki csak Gabos Balás Sándor állott elő és a félczimer báránnyra mutatva annyit mondott: »Adja oda kelme akinek akarta, de becsületes szándékkal járjanak el ezután, mert más urat a dunke kasárnak. Büntetésül csak a falu tudja meg a dolgot, hogy gazdát cserélhessen, ha még egyszer vétkeznek.

Azóta sok idő telt el mégis, Tuluj Pista András a régi kosár gazdája és az a monda járja az isztinájáról, hogy semmi betegség nem fogja az ő juhait.

Benkő Sándor.

— Ez a maga kabátja?

— Igen.

— Jól van, uracskám, hát csak legyen szépen csendesen, semmi botrány; majd elviszszük a kerületi kapitányságra.

— Mi az? mit beszél?

— Majd adunk mi magának kabátot lopni!

A szemüveges ur éktelen dühre gerjed.

— Megbolondult maga? Hogy merészel...

De már erre közbe lép a kávé is, a vendégek szintén összefutnak. Zaj támad, csakhamar rendőr is akad.

— Ki meri azt mondani, hogy én kabátotlójaj vagyok? — ordítja a szemüveges ur. — Én N... N... rendőrtisztviselő vagyok... maguk örültek!

— No majd elvállik, uracskám, — feleli a kávé vállveregetve, — tisztában vagyunk mi magával. Jó, jó. Annyi bizonyos, hogy ez nem a maga kabátja.

— Nem az enyém? hát kié?

— Azé az uré ott a sarokban. Hol?

A kávé és a vendégek a sarok felé mutatnak. De az az ur már nem ül ott.

— Hát hol az az ur, akinek a kabátját én az enyémnek mondom?

Az az ur nincs sehol. Az egész kávéházban nincsen... és egy másik kabátnak is nyoma veszett.

A kávé, meg a pincérek összeszenéznek.

— Ah! a nyomorult! Hát azért mondta, hogy ön a kabátotlójaj... a gazember, így akarta elterelni magáról a figyelmet

HELYI HIREK.

Kolozsvár, július 4

— **Városi közgyűlés.** A mai városi közgyűlés iránt, tekintettel arra, hogy ezen határoznak végleg a városatyák a villamvilágítás kérdésében, általános az érdeklődés s arról lapunk holnapi számában részletesen fogunk beszámolni.

— **Tifuszjárvány Kolozsvárt.** A tifusz járványszerűleg lépett fel Kolozsvárt. Eddig több mint 20 tifusz-beteg vétetett fel a kórházba; de sokan vannak olyanok is, a kiket lakásaikon kezelnek. A tifusznak ezen járványszerű fellépése pedig csakis a víztől eredhet. A vízben lehetnek olyan bakteriumok, a melyekből a betegség származhatik. Felhívjuk ennél fogva Salamon tanácsos ur figyelmét, hogy a vízvezetéki szűrőket haladéktalanul vizsgálta meg, mert őt tesszük felelőssé a veszélyes betegség továbbterjedéséért.

— **Hirtelen halál.** Tegnap reggel fél 7 órakor a vasuti renőrség telefonon hívta ki a mentőket az állomáshoz, hol Pál János a New-York szálloda londonere hirtelen rosszul lett és összeesett. Mire a mentők megérkeztek a szerencsétlen ember már halott volt. Szívérzhűdés okozta halálát. Hüláját a rendőrség beszállította a bonczani intézetbe.

— **Verekedés az Eperjes-utcában.** Tíz óra után véres verekezés volt az Eperjes-utcában. Két baka, egy császári meg egy honvéd dobos jött össze egymással. — Természetesen leány volt a dologban. Alaposan ellátták egymást a széles Péter-késekkel. Több sebből vérezve a császári hagyta oda a csatatért. Vad futásban keresve menedéket. A különben csöndes utcza lakói körében nagy ribilliót keltett a katonai gyakorlat.

— **Dohánygyári munkás halála.** Krisán János dohánygyári napszám az éjjel 12 órakor Monostori Elő-utczai lakásán hirtelen meghalt. Őt kis árva maradt hátra. Beszállították a bonczani intézetbe.

— **Szerencsétlenség játszák közben.** Tegnap d. u. Hajnal-utczában menyegző volt miközben Kimpián József csintalan helybeli kömives tanoncz revolverrel játszadozva Kovács Margitot meglötte. A seb nem életveszélyes. A mentők beszállították a klinikára.

— **Veres Sándor társulata a kioszkban.** Veres Sándor a m. kir. operaház volt tagja kitünően szervezett daltársulataival holnapután kezd meg előadásait a Kioszkban, hol a bérlő pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról gondoskodni fog.

— **Becsapott hitelezők.** Egy kolozsvári kereskedő becsapta hitelezőit, amiért nyolcz napra tétléték a derék embert. Büntetését leülte az utolsó perczig. Alig hogy kiszabadult, meghalt az apja. A kereskedő zsidó hiten lévén, köteles lett volna édes apjáért, a legmélyebb gyász jeleül harisnyában ülve, nyolcz napig gyászolni. E helyett azonban már harmadnapra megjelent a kávéházban és letelepedett a kártyaasztalhoz. A partnerek megütköztek a kegyetlenségén, de azért osztottak neki is. Sőt kiméletlenül kontrázták a fölvételeit. Az egyik kibicz azonban nem állta sokáig szó nélkül s ezzel a kérdéssel fordult a kártyázóhoz: Mondja, kedves barátom, kit szeret maga jobban: a szüleit vagy a hitelezőit? Miért? — kérdi meglepetten a kereskedő. — Hát csak azért, mert a hitelezőiért leülte a nyolcz napot, de az apjáért, nem hozott ekkora áldozatot.

— **Kivégzés Sziámban.** Mikor Sziám fővárosában, Bangkokban, a hol különben már villamos kocsik járnak, kivégzés van, a lakosság ünneplőbe öltözve tömegesen kivonul a vesztőhelyre. Mindenki kíváncsi, hogy a hóhérnak fog-e sikerülni az elítelt fejét egyetlen csapással levágni. Számtalan fogadás esik. A hóhér talpig vörösben van. Az elíteltnek előbb összekötözi kezét, lábát; azután agyaggal és krétával bedugja a fülét és beköti a szemét. Erre letérdepelteti és miután faszénnel fekete vonalat rajzolt a nyakára, vagy husz lépésnyire eltávozik és onnan kardját forgatva, suhogtatva, groteszk, tö-

rok hangokkal kísért vad tánczba kezd. A tánczot is és éneket is háromszor megismétli közben az elítélthez mind közelben ér, végül aztán óriás ugrással az elítelt mellett terem és lesujtja a fejét. Ha ez így sikerül, akkor a tömeg tettségese nem ismer határt. De ha nem sikerül, akkor a hóhérnak befellegzett, lefogják, sötét tömlőcbe vetik, akárhányszor pedig előfordul, hogy őt magát is halálra ítélik. De közben már más hóhér foglalta el az ő helyét, aki elődjének mimikáját ismételve, a megkezdett lefejezést szerencsésen befejezi.

SZINHÁZ.

* **Ujházy harmadik vendég-fellépése.** Ujházy mester tegnap telt ház előtt "A vén bakancsos és fia a huszár"-ban lépett fel. Az előadás kissé vonatott volt, a mely azonban nem vont le semmit a mester művészetéből, ki különösen aranyos jó kedvében volt. Kitünő volt még Dezséri, a fukar Veres korcsmárosban, Nagy Imre a kövér s mindég éhes Fricziben, Szegő a szomjas kántorban, Károlyi kissé fátyolozott hangon énekelt, de kárpótolt bennünket temperamentumos játékaival. Ilona szerepében Hegedüs derekasan megálta helyét. Jók voltak még Székely, ki szemrevaló paraszt legényt mutatott be a vén bakancsos Laczi huszár fiában. Ujházy mester ma legjobb szerepei egyikében a „lengyel zsidó“-ban bucsuzik el.

Heti műsor.

Hétfőn: A lengyel zsidó. Ujházy Ede IV. bucsufőléptével.

Kedden először: A kaméliás férfi.

Szerdán: A kaméliás férfi.

Csütörtökön: A kaméliás férfi.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi Miklós-u. 7. sz.

Telephon szám 503.

NYÁRI SZINHÁZ.

Hétfőn, 1904. évi július hó 4-én:

A lengyel zsidó.

Szinmű 4 felvonásban.

Kezdeté este fél 8 órakor.

MA

● ● Hétfőn ● ●
12 tagból álló társaság,
● Tambura és énekkar, ●
Durbincs és a kanász

a SÉTATÉRI KIOSZKBAN.
Kitünő konyha, czukrászda
és Gróf Teleki Ádám-féle
bánczai borok. — Frissen
csapolt sör. — Fagylalt és
● ● jeges kávé. ● ●

14. sz. 59*

